

VŠEOBECNÉ ZÁSADY A ČINNOSTI PRI VZNIKUTÝCH SITUÁCIACH

Ak sa stanete očitým svedkom vzniku akejkoľvek mimoriadnej udalosti, treba ju bez zbytočného odkladu **IHNEĎ** oznámiť ako jasnú, stručnú a neskomolenú informáciu na týchto telefónnych číslach tiesňového volania:

1 1 2 - *Operačné stredisko integrovaného záchranného systému (IZS) - európske číslo tiesňového volania*

1 5 0 - *Hasičský a záchranný zbor (v prípade požiaru, dopravnej nehody, ohrozenia následkom živelných pohromy)*

- *Zdravotná záchranná služba (v prípade ohrozenia života a zdravia)*

1 5 8 - *Polícia (v prípade ohrozenia následkom trestnej činnosti)*

Snažte sa vždy konať pokojne, s rozvahou a bez paniky a vo svojom okolí nerozširujte neoverené správy a informácie!!!

Pozn.: Základné zložky IZS:

- *Hasičský a záchranný zbor,*
- *poskytovatelia záchrannej zdravotnej služby,*
- *kontrolné chemické laboratórium civilnej ochrany,*
- *Horská záchranná služba,*
- *Banská záchranná služba.*

Všetky zložky IZS sú navzájom poprepájané, preto, ak ste v tiesni a potrebujete pomoc, **VOLAJTE 112!!!**

PRI PODÁVANÍ INFORMÁCIE JE NUTNÉ UVIESŤ TIETO ZÁKLADNÉ ÚDAJE

- meno a priezvisko, adresa a telefónne číslo informujúcej osoby,
- druh mimoriadnej udalosti, čas, dátum a zdroj jej vzniku,
- vizuálne prejavy unikajúcej látky (pary, farba, poškodenie okolitého prostredia,...),
- druh a evidenčné číslo dopravného prostriedku,
- druh obalu, z ktorého látka uniká,
- známy počet postihnutých osôb,
- popis zdravotného stavu postihnutých, vrátane príznakov,
- počasie v mieste vzniku mimoriadnej udalosti (smer vetra, slnko, dážď, hmla,...),
- základné orientačné body v okolí zdroja vzniku mimoriadnej udalosti (mosty, iné dopravné stavby, kanály, komíny, nádrže, vysoké stromy, a pod.).

Obsah

1. [AKÉ MIMORIADNE UDALOSTI NÁS MÔŽU POSTIHNÚŤ?](#)
 2. [ČO ROBIŤ, KEĎ ZAZNIE SIRÉNA?](#)
 3. [ČO ROBIŤ V PRÍPADE...](#)
 4. [ČO ROBIŤ A ČO SI SO SEBOU ZOBRAŤ V PRÍPADE EVAKUÁCIE?](#)
-

AKÉ MIMORIADNE UDALOSTI NÁS MÔŽU POSTIHNÚŤ?

ŽIVELNÉ POHROMY

- Povodne, záplavy, prietrže mračien a krupobitia
- Snehové kalamity, lavíny a rozsiahle námrazy
- Zosuvy pôdy, zemetrasenia, požiare a víchrice

HAVÁRIE

- Výbuchy a požiare
- Úniky chemických látok, rádioaktívnych látok, ropných produktov a iných nebezpečných látok s následným kontaminovaním územia, ovzdušia, vodných tokov, zdrojov pitnej vody, podzemných vôd a pod.
- Poškodenie vedení rozvodných sietí, ich zariadení a diaľkových vedení médií (diaľkovodov)

KATASTROFY

- Rozsiahle dopravné havárie - veľké letecké, železničné, lodné a cestné nehody spojené s požiarimi, prípadne s únikom nebezpečných látok (napr. únik amoniaku /čpavku/ z chladiaceho zariadenia, a pod.)
- Nebezpečenstvo rádioaktívneho zamorenia po havárii jadrových zariadení, nehody pri preprave alebo pri nesprávnom uložení rádioaktívneho materiálu a pod.
- Rozrušenie vodohospodárskych diel
- Epidémie nakaľivých ochorení ľudí a zvierat (napr. salmonelóza, prasačí mor atď.)
- Nedostatok vody a dôležitých potravín

TERORISTICKÝ ÚTOK

- Anonymné oznámenie (uloženie bomby, trhavín, použitie nebezpečných látok a pod.)
- Obdržanie podozrivej zásielky (list, balíček)
- Teroristická akcia (použitie strelných zbraní a výbušnín)

ČO ROBIŤ, KEĎ ZAZNIE SIRÉNA?

(neplatí to pri akustických skúškach sirén, ktoré sú vždy vopred oznámené)

Varovanie obyvateľstva je jedno z najdôležitejších opatrení civilnej ochrany. Je vykonávané varovnými signálmi uskutočňovanými prostredníctvom sirén. Najčastejšie sa dopĺňajú hovorenou informáciou vysielanou hromadnými informačnými prostriedkami (rozhlas, televízia, hlásenie z obecného / mestského rozhlasu).

Zvuk sirény znamená vždy nejaké nebezpečenstvo. Upozorňuje na to, že môže dôjsť alebo už došlo k mimoriadnej udalosti, ktorá ohrozuje životy a zdravie občanov, majetok a životné prostredie (podľa tónu signálu a dĺžky jeho trvania zistíte, pred čím vás varuje). Každý

občan v takejto situácii koná podľa svojich schopností, znalostí, zručností a podľa pokynov vydávaných príslušnými orgánmi. Vtedy je nutné ukryť sa do vhodných priestorov alebo opustiť ohrozený priestor.

Varovné signály civilnej ochrany

Názov signálu	Použitý v prípade	Spôsob varovania
Všeobecné ohrozenie	Pri ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti	2 – minútový kolísavý tón sirén
Ohrozenie vodou	Pri ohrození ničivými účinkami vody	6 – minútový stály tón sirén
Koniec ohrozenia	Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti	2 – minútový stály tón sirén bez opakovania

Doplnenie signálu slovnou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov
Skúška sirén je vykonaná v zmysle platných vyhlášok vždy 2. piatok v mesiaci 2 minútovým stálym tónom.

POKYNY PRE OBYVATEĽOV

1. okamžite sa ukryte

- pri pobyte mimo budovu – vyhľadajte čo najrýchlejší úkryt, prípadne vstúpte do najbližšej budovy a požiadajte majiteľa o dočasné ukrytie (úkrytom môže byť napr. výrobný závod, úrad, kancelária, obchod, verejná budova, súkromný byt, dom a pod.),
- ak sa nachádzate v domácnosti – zhromaždite celú rodinu a byt neopúšťajte,
- ak máte deti v školách – nesnažte sa ich vyzdvihnúť, bude o ne postarané,
- v prípade, že cestujete automobilom a počujete varovný signál – zaparkujte a vyhľadajte úkryt v najbližšej budove.

2. zatvorte okná a dvere

- vytvorte izolačný uzavretý priestor – uzavrite a utesnite okná, dvere a vetráky, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie netesnosti môžete utesniť tkaninami namočenými vo vode s rozpustnými saponátmi, penovou hmotou, tmelom a pod.),
- uzavretím priestoru znížite pravdepodobnosť vlastného ohrozenia.

3. zapnite rádio alebo televíziu

- dozviete sa informácie o tom, čo sa stalo, prečo bola spustená siréna a varovanie obyvateľstva a čo sa bude ďalej robiť,
- v prípade výpadku elektrického prúdu využite rádioprijímač na batérie.

Úkryt opustíte až vtedy, keď pominú dôvody na ukrývanie. O tom sa opäť dozviete z médií.

VŠEOBECNÉ ZÁSADY VYROZUMENIA A VAROVANIA OBYVATEĽSTVA

Pri ohrození, o ktorom môžete byť vyrozumení prostredníctvom sirén, správou z rádiovej stanice, z televízie, tlače alebo hlásením miestnym rozhlasom, príp. od spoluobčanov, sa snažte dodržiavať nasledovné zásady:

- REŠPEKTUJTE a snažte sa získavať informácie z oficiálnych zdrojov (rozhlas, televízia,

miestny rozhlas a pod.),

- PAMÄTAJTE na sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci a vzájomnej pomoci v tiesni,
- NEROZŠIRUJTE poplašné a neoverené správy,
- VARUJTE ostatné ohrozené osoby vo svojom najbližšom okolí,
- zbytočne NETELEFONUJTE (telefónna sieť je v situácii ohrozenia preťažená),
- NEPODCEŇUJTE vzniknutú situáciu,
- POMÁHAJTE susedom (starým, chorým a bezvládnym ľuďom, postarajte sa o deti),
- UVEDOMTE SI, že najväčšiu hodnotu má ľudský život a zdravie a až potom záchrana majetku, /prosím zaradiť ako prvý bod/
- POSLÚCHAJTE pokyny pracovníkov záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy.

ČO ROBIŤ V PRÍPADE...

1. ohrozenia a vzniku povodní a záplav:

- v prípade kritického nedostatku času zanechajte akékoľvek činnosti a rýchlo sa odoberte na bezpečné (kopec, vyšší svah a pod.) alebo vopred určené miesto,
- pokiaľ máte dostatok času:
 - vypnete alebo uzatvorte hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu,
 - vybavenie domácností premiestnite do vyšších poschodí,
 - uzatvorte všetky okná,
 - pripravte si evakuačné vozidlo pre prípad krízovej situácie,
 - pripravte si lieky, dokumenty, vhodné ošatenie, trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
 - zoberte si nepremokavú obuv a odev,
 - odstráňte látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.),
 - informujte svojich susedov,
 - pripravte evakuáciu zvierat,
 - pripravte si evakuačnú batožinu,
 - dodržujte pokyny záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy, sledujte pokyny v hromadných informačných prostriedkoch.

2. vzniku požiaru:

- zistený požiar ohlásite bez zbytočného odkladu na tiesňovú linku 112 alebo 150,
- ak je to možné, požiar uhasťte alebo spravte nutné opatrenia k zamedzeniu jeho šírenia,
- uzavrite prívod plynu,
- podľa možností vyvedte do bezpečnej vzdialenosti zvieratá, vynesťte cenné veci,
- uvoľnite prístupové cesty záchranným zložkám,
- nekomplikujte činnosť záchranným zložkám po ich príchode na miesto zásahu,
- na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa jednotky požiarnej ochrany alebo starostu obce poskytnite vecnú alebo osobnú pomoc.

3. víchrice:

- keď nemusíte, nevychádzajte z domu,
- nezdržiavajte sa na voľných plochách,
- nezdržujte sa pri labilných prekážkach,
- zatvorte a zabezpečte okná a dvere,
- odložte z dvorov voľne položené predmety,
- nepúšťajte von deti,

- zabezpečte domáce zvieratá,
- neparkujte pod stromami a pri chatrných budovách,
- s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdite po otvorených veterných plochách.

4. úniku nebezpečnej chemickej látky (alebo pri použití chemických zbraní):

- urýchlene opustite ohrozené miesto (proti smeru vetra),
- čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti (ak je dostupný úkryt, tak v ňom),
- zatvorte a utesnite okná, dvere a ďalšie otvory (vytvorenie izolovaného uzavretého priestoru),
- vypnite ventiláciu,
- uhasťte otvorený oheň, vypnite plynové spotrebiče,
- sledujte vysielania v hromadných informačných prostriedkoch (rozhlas, televízia),
- riadte sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,
- pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany osôb (na ústach a nose si pridržte navlhčenú poskladanú tkaninu),
- pripravte si evakuačnú batožinu,
- telefonujte len v súrnom prípade (nezaťažujte telefónne linky),
- poskytnite pomoc chorým, postihnutým, starším osobám, osobám neschopným pohybu, postarajte sa o deti bez dozoru,
- nakrmte domáce zvieratá, dajte im vodu a zatvorte ich,
- zachovajte pokoj a rozvahu,
- budovu opustite len na pokyn,
- ak ste mimo budovu, vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy (ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte úkrytie v budovách a postupujte, ako pri pobyte v nich),
- čakajte na ďalšie pokyny.

Nikdy sa neukrývajte do pivníc a terénnych nerovností (priehlbiny, jamy, priekopy a pod.), nakoľko väčšina plyných chemických látok je relatívne ťažšia ako vzduch!!!

5. úniku nebezpečnej biologickej látky (alebo pri použití biologických prostriedkov):

- postupujte tak, ako pri úniku nebezpečnej chemickej látky,
- chráňte sa pred preniknutím alebo zanesením nákazy do organizmu:
 - dôsledne dodržiavajte karanténne hygienické, protiepidemické a protiepzootické opatrenia,
 - sledujte informácie o situácii poskytnuté miestnou samosprávou a štátnou správou,
 - nepoužívajte vodu z neznámych a zdrojov,
 - pripravte si vodu pomocou chemických dezinfekčných prostriedkov alebo prevarením,
 - udržiavajte čistotu tela i za nepriaznivých podmienok,
 - zbytočne sa nedotýkajte podozrivých predmetov,
 - pri známkach onemocnenia ihneď vyhľadajte zdravotnícku pomoc (podozrenie z ochorenia hláste orgánom obce alebo spádovému zdravotníckemu zariadeniu, prípadne orgánom civilnej ochrany),
 - pravidelne kontrolujte telesnú teplotu,
 - obmedzujte pohyb mimo budovu alebo ju opúšťajte iba na nevyhnutnú dobu (napr. nákup základných životných potrieb),
 - priebežne uskutočňujte v rámci svojich možností dezinfekciu vo svojich bytoch a v domoch,
 - dodržujte pokyny zdravotníkov a pracovníkov hygienickej služby.

6. úniku nebezpečnej rádioaktívnej látky (alebo pri použití jadrových zbraní):

- čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti (najlepšie v pivničných priestoroch), pokiaľ

možno na opačnej strane od jadrového zariadenia,

- ak ste na otvorenom priestranstve, okamžite vyhľadajte najbližší dom,
 - v prípade, že ste mohli prísť do styku s rádioaktívnymi látkami v dobe, než ste sa skryli, potom:
 - pre vstupom do budovy kontaminovaný vrchný odev a obuv odložte do neprievzdušného obalu a nepoužívajte ich,
 - dôkladne si umyte ruky, tvár a vlasy, vypláchnite oči, ústa, vyčistite si nos a uši,
 - ak je to možné, osprchujte sa a vymeňte si bielizeň,
 - zdržiavajte sa v stredových miestnostiach domu na prízemí alebo v suteréne (miestnosť s minimálnym počtom okien),
 - uzatvorte a utesnite okná a dvere,
 - vypnite ventiláciu a utesnite ďalšie otvory,
 - sledujte správy v hromadných informačných prostriedkoch,
 - pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela,
 - pripravte si evakuačnú batožinu,
 - jódové prípravky (tablety jodidu draselného) a prostriedky individuálnej ochrany vám budú v prípade potreby vydané aj s inštrukciou použitia (použitie až na základe verejnej výzvy),
 - zabezpečte svoje potraviny a zásoby vody pred možnou kontamináciou uložením do igelitových alebo aspoň do papierových obalov a uložte ich do chladničky, mrazničky alebo komory,
 - nakrmte domáce zvieratá, dajte im vodu a uzatvorte ich,
 - čakajte na ďalšie pokyny,
 - ukrytie alebo evakuáciu urobte až na základe pokynov záchranárov alebo po oficiálnom vyhlásení,
 - budovu opustite len na pokyn.
- Nepožívajte nechránené potraviny, ovocie a zeleninu!!!

7. pri dopravnej nehode spojenej s únikom nebezpečnej látky:

- odstavte vozidlo tak, aby ste neblokovali celú pozemnú komunikáciu,
- zastavte motor vozidla a urýchlene opustite zamorený priestor (v prípade dosahu pôsobenia nebezpečnej látky),
- chráňte si dýchacie cesty prostriedkami improvizovanej ochrany (vreckovkou, šatkou,...),
- v žiadnom prípade sa nepribližujte k havarovanému vozidlu, z ktorého uniká nebezpečná látka (neohrozujte svoj život),
- čo najskôr oznámte nehodu na tiesňovej linke,
- nedotýkajte sa nebezpečnej látky, ani predmetov, ktoré ňou boli kontaminované,
- po príchode záchranárov sa riadte pokynmi veliteľa zásahu alebo polície.

8. útoku teroristov:

- zachovajte pokoj a rozvahu, nešírte paniku,
- chráňte dýchacie cesty vlhkou tkaninou, opustite urýchlene ohrozený priestor a ukryte sa vo vhodnej budove,
- sledujte informácie v médiách (televízia, rádio a obecný (mestský) rozhlas),
- plňte pokyny vydané oprávnenými osobami,
- vyhotovte si prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela:
 - ochranné rúško – z vreckovky, viacerých vrstiev gázy, uteráku,
 - plášť do dažďa,
 - gumené čižmy,
 - rukavice (igelitové vrecká),
 - rôzne kombinézy z impregnovaných materiálov,
- utesnite okná, dvere a iné vetracie otvory,
- zbytočne netelefonujte, len v súrnom prípade, aby sa nezaťažovali telefónne linky,
- poskytnite pomoc susedom a spolupracovníkom (deťom, tehotným ženám, starším, bezvládnym osobám),
- odstráňte z verejnej komunikácie osobné vozidlo, ktoré môže tvoriť prekážku záchranným

jednotkám,

- sledujte priebežne zdravotný stav rodinných príslušníkov.

8.1 Anonymné oznámenie (uloženie bomby, trhaviny, použitie nebezpečnej látky, a pod.)

- v prípade nálezu podozrivého predmetu (obálka, balíček,...) okamžite oznámte túto skutočnosť na tiesňovej linke 112 alebo 158,
- nedotýkajte sa podozrivého predmetu,
- otvorte okná a dvere,
- zatiahnite záclony, závesy alebo žalúzie,
- na výzvu opustite budovu a nasledujte evakuovaných do vyhradených priestorov,
- vezmite si so sebou všetky osobné veci,
- počkajte na ďalšie inštrukcie bezpečnostných zložiek riadiacich akciu,
- pokiaľ bolo anonymné oznámenie o uložení bomby alebo trhaviny v budove, v ktorej sa nachádzate, opustite budovu a vzdialte sa čo najďalej od tohto miesta, V žiadnom prípade sa nezdržujte v blízkosti možného ohrozenia i napriek tomu, že vaša zvedavosť, čo sa bude v najbližších minútach diať, vás núti zostať v blízkosti nebezpečného miesta!!!

8.2 Obdržanie podozrivej zásielky (list, balíček):

- podozrivú zásielku neatvárajte a netraste ňou,
- uložte ju do igelitového sáčku alebo iného vhodného obalu,
- potom opustite miestnosť, umyte si ruky vodou a mydlom,
- udalosť ohláste na tiesňovú linku 112 alebo 158,
- polícia alebo hasičský záchranný zbor od vás zásielku preberie a odvezie ju na overenie obsahu.

8.3 Teroristická akcia (použitie strelných zbraní)

- pokiaľ ste mimo budovu, okamžite opustite ohrozené miesto,
- ak sa nachádzate v budove, nezdržujte sa v blízkosti okien,
- ukryte sa za vhodný kus nábytku,
- striktne dodržujte pokyny vydávané bezpečnostnými zložkami,
- nepoužívajte pevné telefónne linky,
- zachovajte pokoj a rozvahu.

9. vzniku epidémie a epidémie zo zvierat (epizoócie):

- zabezpečte izoláciu chorých osôb a zvierat,
- zamedzte ich styk s ostatnými obyvateľmi a zvieratami,
- určte zdroj nákazy (napr. nesprávne uložený odpad),
- obmedzte pohyb osôb mimo priestoru nákazy (zaistite karanténu),
- zabezpečte preventívne očkovanie a podávanie antibiotík (profylaxia),
- vykonajte hygienickú očistu zasiahnutých osôb, ako aj záchranných jednotiek,
- vykonajte dezinfekciu, deratizáciu, dezinsekciu (ničenie mikroorganizmov, hlodavcov, hmyzu),
- zabezpečte ekologickú likvidáciu uhynutých zvierat.

ČO ROBIŤ A ČO SI SO SEBOU ZOBRAŤ V PRÍPADE EVAKUÁCIE?

V prípade vzniku mimoriadnej situácie sa môže stať, že budete vyzvaní na evakuáciu. Preto si pripravte evakuačnú batožinu pre prípad opustenia bytu v dôsledku jej vzniku alebo ak je nariadená evakuácia.

Ako evakuačná batožina môže poslúžiť ľahká cestovná batožina, napr. batoh, cestovná taška alebo kufor.

Batožinu označte svojim menom a adresou!!!

NEVYHNUTNÉ OPATRENIA PRE OPUSTENIE BYTU ALEBO RODINNÉHO DOMU PRED EVAKUÁCIOU

- vypnite kúrenie,
- uhasťte otvorený oheň vo vykurovacích zariadeniach,
- uzatvorte hlavný prívod vody, plynu,
- nevypnite elektrinu,
- vypnite elektrické spotrebiče (okrem chladničiek, mrazničiek),
- odpojte antény z vodu,
- pripravte si evakuačnú batožinu, uzamknite byt a na dvere dajte oznámenie, že ste byt opustili a urýchlene sa dostavte na určené miesto evakuácie,
- presvedčte sa, či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii a o evakuácii,
- ak sa vo vašom okolí nachádzajú deti bez dozoru, starí alebo nevládni ľudia, pomôžte im,
- ak môžete, sledujte rozhlas, televíziu, miestny rozhlas a pod., kde sa dozviete informácie o možnom ohrození,
- upozornite na obyvateľov, ktorí odmietli evakuáciu,
- priestor opúšťajte najkratšou cestou z oblasti ohrozenia, podľa možností kolmo na smer vetra,
- dodržujte pokyny osôb a príslušných orgánov, ktoré zabezpečujú evakuáciu,
- vykonajte presun do evakuačného zberného miesta,
- v tomto mieste sa dozviete, kde je vaše evakuačné stredisko s miestom ubytovania, stravovania a pod.

Presuny sa vykonávajú peši. Pre matky s deťmi do 3 rokov, pre starých a imobilných obyvateľov, budú do 4 hodín po vyhlásení evakuácie pristavené evakuačné prostriedky, ktoré ich odvezú do evakuačného strediska – stanice výstupu.

ČO ROBIŤ, KEĎ JE NARIADENÁ EVAKUÁCIA

- dodržiavajte zásady na opustenie bytu,
- zoberte si so sebou evakuačnú batožinu,
- dostavte sa na vopred určené miesto (bližšie informácie o zhromažďovacom priestore evakuácie sa dozviete z vysielania regionálnych rádiových staníc),
- ak budete mať povolené použiť vlastné vozidlo, so sebou vezmite toľko osôb, koľko bude možné. Nezabudnite pritom sledovať dopravné informácie v rádiu, riadte sa dopravnými pokynmi polície a miestnymi úpravami pomocou dopravných značiek,
- pokiaľ sa nemôže použiť vlastné vozidlo, preprava je zabezpečená prostredníctvom prostriedkov verejnej dopravy, o ktorej budete informovaní miestnym rozhlasom (spôsob prepravy a miesto, kde sa máte sústreďovať).

V prípade evakuácie treba dodržiavať všetky pokyny osôb a príslušných orgánov, ktorí zabezpečujú evakuáciu!!!

O skončení ohrozenia sú obyvatelia včas informovaní a budú sa môcť vrátiť do svojich domovov.

ÚKRYTOVÁ A EVAKUAČNÁ BATOŽINA

Odporúčané hmotnosti:

- úkrytovej batožiny: 10 – 15 kg
- evakuačnej batožiny:
 - pre deti: do 25 kg
 - pre dospelých: do 50 kg

Odporúčaná evakuačná batožina:

- základné trvanlivé potraviny, najlepšie v konzervách, dobre zabalený chlieb a hlavne pitnú vodu na 2 – 3 dni,
- predmety dennej potreby (jedálenskú misku a príbor), hygienickej potreby a toaletný

papier,

- osobné doklady, peniaze, dôležité dokumenty (poistné zmluvy), cennosti malých rozmerov,
- osobné lieky, vitamíny a nevyhnutné zdravotnícke potreby,
- náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť,
- prikrývka alebo spací vak,
- vrecková lampa, sviečka a zápalky,
- pre dieťa nezabudnite pribaliť hračku,
- ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa potreby a uváženia (mobilný telefón, prenosné rádio s rezervnými baterkami a pod).

ZÁSADY SPRÁVANIA SA V ÚKRYTOCH

- správajte sa zodpovedne a riadte sa úkrytovým poriadkom,
- dbajte na pokyny obsluhy úkrytu,
- šetríte vodou a potravinami,
- udržiavajte čistotu a poriadok,
- zdržiavajte sa v určenom priestore, nepohybujte sa zbytočne po úkryte a nehovorte hlasno,
- chovajte sa kľudne, vzájomne si pomáhajte (hlavne starším a chorým osobám, ženám s deťmi),
- nefajčite, nepoužívajte otvorený oheň a elektrické spotrebiče,
- v priestore ukrytia si dôkladne umyte ruky, tvár a najmä nekryté časti tela, vypnite ventilačné a klimatizačné zariadenia, uzavrite a utesnite okná, dvere a ventilačné otvory,
- chráňte si dýchacie cesty (vo vode, vodnom roztoku sódy alebo kyseliny citrónovej namočená šatka, vreckovka, obväz, vata, froté uterák,...), oči (okuliare uzavretého typu, napr. zváračské, potápačské, lyžiarske,...) a povrch tela (čičmy, galoše, gumené rukavice, čiapky, šály,...) improvizovanými prostriedkami ochrany.